

4. Кудла Н.Є. *Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури». 2015. 152 с.*

5. Мазур С. А., Прилуцький А. М. *Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. Електронне фахове видання 102 «Ефективна економіка». 2018. №2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6122>.*

6. Малахова С.О., Радомський С.С. *Сільський зелений туризм – основа розвитку туристичної індустрії Закарпаття. Екологія довкілля. Науковий вісник НЛТУ України. – 2019. – URL: <https://cutt.ly/Ch0RA5G>.*

7. *Офіційний сайт ГО Спілка сільського зеленого туризму України. URL: <https://www.greentour.com.ua/en/region?category=nikolaevska>.*

8. Пітюлич М.М., Михайлюк І.І. *Особливості функціонування сільського туризму в Україні та досвід європейських країн. Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 3.*

УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ РЕГІОНУ

Гришина Н.В., канд. екон. наук, доцент,
Суслов В.С., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Горовий О.І., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

У сучасних умовах вітчизняної економіки розвиток туристичного бізнесу являється важливою передумовою поповнення бюджетів різних рівнів за рахунок податкових надходжень, створення нових робочих місць, функціонування та відновлення соціальної та ринкової інфраструктури.

В цілому, економічна ефективність туризму означає одержання економічного ефекту від організацій туристичних послуг, туристичного обслуговування населення регіону, виробничо-обслуговуючого процесу туристичної компанії. Тому важливим завданням сьогодення є пошук ефективних інструментів управління туристичними послугами, що сприятиме підвищенню туристичної привабливості, активізації туристично-екскурсійної діяльності як на території окремих регіонів, так і країни в цілому.

Закон України «Про туризм» визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму та спрямований на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей. Він встановлює засади раціонального використання туристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією і здійсненням туризму на території України [1].

Науковці Брич В.Я., Мазаур В.С. запропонували загальне поняття туристичної послуги, яке складається з багатьох взаємопов'язаних складових «послуги щодо розміщення, харчування, транспортного, інформаційно-рекламного обслуговування, а також послуги закладів культури, спорту, побуту, розваг тощо, спрямовані на задоволення потреб туристів (відвідувачів)» [2, с. 163].

Міжнародна торгівля товарами та послугами має ґрунтовне значення для кожної країни. Динаміка експортно-імпортних операцій пов'язаних з подорожами в Україні за останні роки мають постійну тенденцію до змін. Проаналізуємо динаміку послуг пов'язаних з подорожами України з країнами світу [3] (рис. 1).

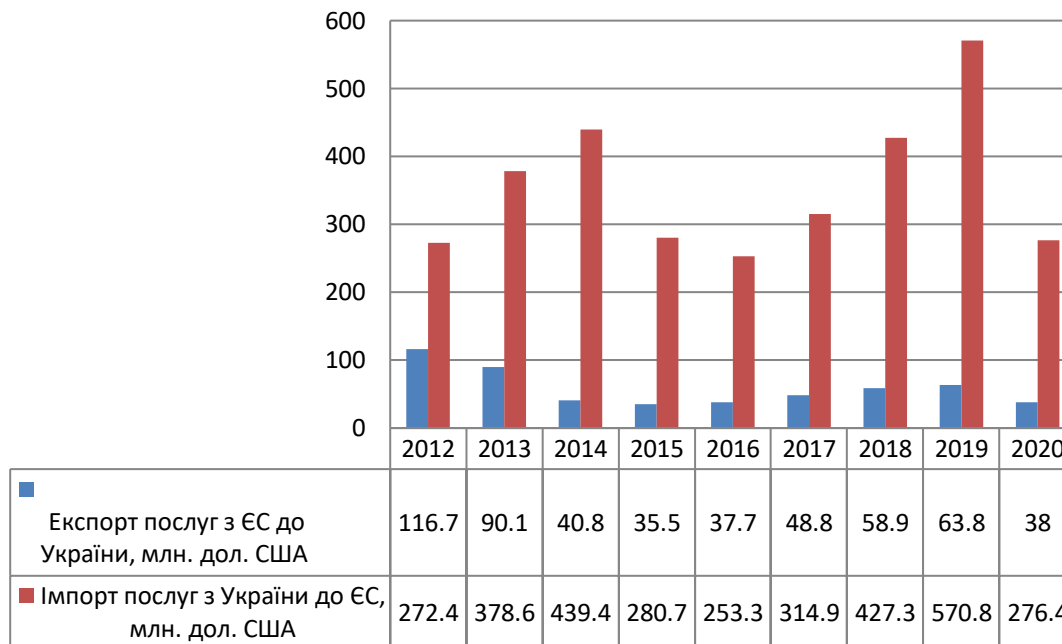

Рис. 1. Динаміка послуг пов'язаних з подорожами

Починаючи з 2014 р. спостерігається тенденція до зниження обсягів експорту послуг з ЄС до України у наслідок політичної нестабільності, військового конфлікту. Також відбулося значне зниження обсягів імпорту послуг у 2015 р., починаючи вже з 2017 р. прослідковується позитивна динаміка, що дозволило у 2019 р. стрімко зрости на 103,3%.

Слід відзначити, що розвиток туристичних послуг має відбуватися в рамках реалізації затвердженої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр., яка визначила такі пріоритети регіонального розвитку: територіальна згуртованість, економічний розвиток окремих територій та регіонів, людський розвиток і доступність якісних послуг. У цій стратегії одним із основних завдань державної регіональної політики до 2027 р. визначено забезпечення ефективного використання внутрішнього потенціалу територій та їх спеціалізації для досягнення сталого розвитку країни, що створює умови для підвищення рівня добробуту та доходів громадян під час досягнення згуртованості в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному та просторовому вимірах [4].

Отже, управління сучасним бізнесом у сфері надання послуг є одною із найбільш динамічних сфер, що створює конкурентоспроможний на внутрішньому та зовнішньому ринках туристичний продукт та послуги, які спроможні на високому рівні задовольнити туристичні потреби та забезпечити

ефективне використання внутрішнього потенціалу регіонів для досягнення стійкого розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про туризм» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 31, ст.24) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 27.05.2022).
2. Брич В.Я., Мазур В.С. Управління якістю туристичних послуг в сучасних умовах господарювання. Стратегія економічного розвитку України. 2014. № 35. С. 161-172.
3. Таран С., Яворський П., Павицька Ю., Омельченко І., Бучко М. Аналіз торгівлі послугами між Україною та ЄС в рамках ПВЗВТ. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/11/Final-DCFTA-services-2021-11-11.pdf> (дата звернення 25.05.2022).
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 28.05.2022).

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА МИКОЛАЇВЩИНІ

Іваненко В.С., здобувач вищої освіти
Науковий керівник:

Курепін В.М., канд. екон. наук
Миколаївський національний аграрний університет

Українське село має багату історико-архітектурну спадщину, культуру, самотній побут, самою природою даровані мальовничі ландшафти; наділене багатими лікувально-рекреаційними ресурсами. В теперішніх умовах все більшої актуальності набирає сільський зелений туризм [1]. Він визначається як спрямована мандрівка в сільську місцевість з метою ознайомлення з місцевою культурою та історією природного середовища.

Відпочинок на фермі або в колоритному селі з традиціями та історією явище для Миколаївської області досить нове. Тимчасове перебування туристів у сільській місцевості (селі) та отримання ними послуг сільського зеленого туризму визначається як відпочинковий вид екологічного туризму.

На Миколаївщині сільський зелений туризм має достатній потенціал та всі можливості для успішного й сталого розвитку [2] – унікальний природний комплекс, сприятливий клімат, щедрість землі, гостинність місцевих жителів, достатня кількість об'єктів відпочинку у сільській місцевості: садиби, селянські і фермерські господарства, комплекси для рибалки.

Від Мигії до легендарного острова Березань у Чорному морі територією області пролягли туристичні екологічні маршрути, під час яких автобусні переїзди, пішохідні переходи поєднуються із водним слаломом, кінними переходами, рафтингом, яхтингом. Велика кількість об'єктів туристичного інтересу, а саме: музеїв, пам'яток історії, архітектури та монументального